

Mechanizátor/mechanizátorka pro pěstební činnost (kód: 41-022-H)

Autorizující orgán:	Ministerstvo zemědělství
Skupina oborů:	Zemědělství a lesnictví (kód: 41)
Týká se povolání:	Lesní mechanizátor pro pěstební činnost
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Práce s traktory a ostatní mechanizací využívanou ve výrobě sazenic, v pěstební činnosti a ochraně lesa	3
Ošetřování a údržba lesnického nářadí, strojů a zařízení	3
Ochrana kultur s využitím malé mechanizace	3
Provádění prostřihávek a prořezávek v nárostech a mladých porostech, vyřezávání nehroubí, rozčleňování porostů	3
Výroba a stavba oplocenek, mysliveckých a účelových zařízení v lese	3
Výroba, údržba, opravy a výměna sítě svodnic v cestní síti	3
Vyhotovování výkazů o práci v lese	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 20.05.2025

Kritéria a způsoby hodnocení

Práce s traktory a ostatní mechanizací využívanou ve výrobě sazenic, v pěstební činnosti a ochraně lesa

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat problematiku provozu mechanizace, použití paliv, maziv a ostatních provozních náplní v návaznosti na zásady hygieny, bezpečnost práce a ochranu životního prostředí	Ústní ověření
b) Předvést vybrané operace související s přípravou ploch a odstraněním klestu a popsat pracovní postup na konkrétním pracovišti, včetně dodržování zásad BOZP a PO	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Definovat zásady pro správnou manipulaci, nakládku, expedici, přepravu a založení sadebního materiálu s ohledem na ochranu jeho kvality a životaschopnosti	Ústní ověření
d) Předvést přípravu a ovládání sázecího stroje a jamkovače při obnově lesa	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Předvést přípravu a ovládání postřikovače při ochraně lesa, včetně dodržení zásad BOZP	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Provést a popsat údržbu mechanizace a předvést určenou drobnou opravu	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Ošetřování a údržba lesnického náradí, strojů a zařízení

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Předvést ošetření určeného ručního náradí a mechanizace	Praktické předvedení
b) Provést a popsat pravidelnou údržbu ručního náradí a mechanizace včetně provedení určené drobné opravy	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Ochrana kultur s využitím malé mechanizace

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Určit základní druhy lesních dřevin	Praktické předvedení
b) Ukázat bezpečnostní prvky křovinořezu, popsat jejich funkci a vysvětlit zásady BOZP při práci s křovinořezem	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Předvést ožínání kultur a výřez nežádoucích dřevin pomocí křovinořezu při dodržení zásad BOZP a PO	Praktické předvedení
d) Popsat základní bezpečnostní požadavky předepsané pro práci s chemickými látkami na daném pracovišti	Ústní ověření
e) Popsat přípravu postřikové směsi a předvést chemickou ochranu kultur proti bušení nebo proti zvěři pomocí motorového postřikovače při dodržení zásad BOZP	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Provádění prostřihávek a prořezávek v nárostech a mladých porostech, vyřezávání nehroubů, rozčleňování porostů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Ukázat bezpečnostní prvky motorové pily, popsat jejich funkci a vysvětlit zásady BOZP při práci s motorovou pilou	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Provést prostřihávky v nárostech a prořezávky v mladých porostech na základě zadání za pomoci motorové pily nebo křovinořezu při dodržení zásad BOZP a PO	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Popsat způsoby mechanizovaného vyřezávání nehroubů, např. dočištění porostů, rekonstrukce porostů, výřez pod elektrovody apod.	Ústní ověření
d) Popsat a provést mechanizované rozčleňování porostů	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Provést a popsat údržbu a určenou drobnou opravu ruční motorové řetězové pily a křovinořezu	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Výroba a stavba oplocenek, mysliveckých a účelových zařízení v lese

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat přípravu materiálu pro stavbu dřevěné a drátěné oplocenky a postup jejich stavby	Ústní ověření
b) Popsat přípravu materiálu pro stavbu loveckého žebříku, krmelce a lesního odpočívadla	Ústní ověření
c) Předvést práci s ručním motorovým nebo neseným půdním vrtákem při dodržení zásad BOZP	Praktické předvedení
d) Provést a popsat údržbu ručního motorového nebo neseného půdního vrtáku	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Výroba, údržba, opravy a výměna sítě svodnic v cestní síti

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat druhy svodnic, způsob jejich usazení a údržby v cestní síti	Ústní ověření
b) Popsat výrobu a výměnu svodnic v cestní síti	Ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Vyhotovování výkazů o práci v lese

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyplnit běžné pracovní záznamy vedené pro činnosti související s výkonem pěstební činnosti	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit dané kritérium.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

1. Vstupní předpoklady pro účast na zkoušce

Uchazečem o zkoušku může být každá fyzická osoba starší 18 let, která získala alespoň základy vzdělání, nebo účastník rekvalifikace podle zákona č. 435/2004 Sb., zákon o zaměstnanosti.

Uchazeč o zkoušku musí být dále držitelem platného řidičského oprávnění skupiny T.

Zdravotní způsobilost není vyžadována.

Autorizovaná osoba zároveň s odesláním pozvánky ke zkoušce písemnou formou sdělí, kde a jakým způsobem se uchazeč může informovat o svých povinnostech a průběhu zkoušky a které doklady/dokumenty musí uchazeč předložit bezprostředně před započítáním zkoušky.

2. Průběh zkoušky

Před zahájením zkoušky uchazeč předloží zkoušejícímu průkaz totožnosti a případně další dokumenty opravňující k připuštění ke zkoušce uvedené v části 1. Vstupní předpoklady pro účast na zkoušce.

Bezprostředně před zahájením zkoušky autorizovaná osoba seznámí uchazeče s pracovištěm, s organizací zkoušky, s jeho právy a povinnostmi v rámci zkoušky podle zákona č. 179/2006 Sb. a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž autorizovaná osoba vyhotoví a uchazeč podepíše písemný záznam.

Zkoušející uzná, a tedy nemusí ověřovat, ty odborné způsobilosti, které byly již dříve u uchazeče ověřeny v rámci zkoušky z jiné profesní kvalifikace (nutno doložit osvědčením o získání profesní kvalifikace), a které jsou shodné svým rozsahem i obsahem. Rozsah a obsah odborné způsobilosti určují její jednotlivá kritéria a pokyny k provedení zkoušky popsané v hodnotícím standardu. Zkoušející tyto odborné způsobilosti neuzná jako již ověřené, pokud by tím nebylo zajištěno řádné ověření ostatních požadavků stanovených tímto hodnotícím standardem (například při nutnosti dodržení technologických postupů a časové souslednosti různých činností).

Zkouška se koná v českém jazyce.

Zkouška je veřejná. Praktická část zkoušky a praktická zkouška není veřejná v případech, kdy to je nutné z hygienických důvodů nebo z důvodu ochrany zdraví a bezpečnosti práce.

Při ověřování kritérií formou praktického předvedení je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech úkonů, jakož i ke kvalitě, časovému hledisku zvládnutí předváděných operací a dodržování platných norem a legislativních požadavků. Přitom je nutno posuzovat nejen dosažený výsledek, ale i samostatnost při rozhodování o nejhodnějším postupu řešení zadaného úkolu podle daných podmínek pracoviště. Zkouška bude prováděna ve vhodné vegetační době pro její realizaci.

U odborné způsobilosti **Práce s traktory a ostatní mechanizací využívanou ve výrobě sazenic, v pěstební činnosti a ochraně lesa** v kritériu b) uchazeč předvede zkoušejícím zadané operace související s přípravou ploch a odstraněním kletu s využitím mechanizačních prostředků, např. pomocí půdní frézy, finských bran, drtiče kletu nebo shrnovače kletu. Minimální plocha předvedení je 30 m², v případě drcení kletu minimální objem 1 m³. V kritériu f) uchazeč provede zkoušejícím určenou drobnou opravu.

U odborné způsobilosti **Ošetřování a údržba lesnického nářadí, strojů a zařízení**, v kritériích a) a b) bude uchazeč pracovat s jedním kusem nářadí a jedním mechanizačním prostředkem. Nářadí a mechanizační prostředek určí zkoušející.

U odborné způsobilosti **Ochrana kultur s využitím malé mechanizace** v kritériu a) budou předmětem poznávání následující dřeviny, a to podle asimilačních orgánů a letorostů:

Jehličnaté: smrk, jedle, douglaska, borovice, vejmutovka, modřín.

Listnaté: dub, buk, habr, javor, jasan, jilm, akát, bříza, jeřáb, ořešák, třešeň, jabloň, hrušeň, lípa, olše, topol, vrba, jírovec.

V kritériu c) uchazeč předvede ožnutí deseti sazenic a provede výřez deseti nežádoucích dřevin.

V kritériu e) uchazeč předvede chemickou ochranu rostlin na ploše minimálně 10 m².

U odborné způsobilosti **Provádění prostřihávek a prořezávek v nárostech a mladých porostech, vyřezávání nehroubí, rozčleňování porostů**, v kritériu b) bude uchazeč pracovat podle zadání zkoušejícího na minimální ploše 10

m². V kritériu d) uchazeč provádí mechanizované rozčleňování porostů podle zadání zkoušejícího, v minimální délce 10 m.

U odborné způsobilosti **Výroba a stavba oplocenek, mysliveckých a účelových zařízení v lese** v kritériu c) uchazeč vyvrtá jednu jamku ručním motorovým půdním vrtákem nebo neseným vrtákem.

U odborné způsobilosti **Vyhotovování výkazů o práci v lese** uchazeč předvede vyplnění záznamů o provozu mechanizace a pracovních záznamů: pracovní deník, evidence použití mechanizace a nářadí, záznamy o údržbě a opravách mechanizace, dokumentace k aplikaci přípravků na ochranu rostlin (POR), záznamy o pěstebních opatřeních. Uchazeč vyplní formuláře zadané zkoušejícím.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby je oprávněn předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede autorizovaná osoba do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou odbornou způsobilost a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky.

Výsledné hodnocení pro danou odbornou způsobilost musí znít:

- „splnil“, nebo
- „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé odborné způsobilosti.

Výsledné hodnocení zkoušky zní buď:

- „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny odborné způsobilosti, nebo
- „nevyhověl“, pokud uchazeč některou odbornou způsobilost nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí autorizovaná osoba vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jedním zkoušejícím, který musí být přítomen u zkoušky po celou dobu jejího trvání.

Zkoušející je povinen provádět ověřování odborných způsobilostí při zkoušce přesně podle všech ustanovení tohoto hodnotícího standardu.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání zaměřeném na lesnictví, řidičské oprávnění skupiny T a nejméně 5 let odborné praxe v lesním hospodářství nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oblasti lesního hospodářství.
- b) Vyšší odborné vzdělání v oblasti lesnictví, řidičské oprávnění skupiny T a nejméně 5 let odborné praxe v lesním hospodářství nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oblasti lesního hospodářství.
- c) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na lesnictví, řidičské oprávnění skupiny T a nejméně 5 let odborné praxe v lesním hospodářství nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti lesního hospodářství.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost a praxi v povolání autorizujícím orgánem, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti a praxe v povolání v souladu s hodnotícím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo zemědělství, mze.gov.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- pracoviště (lesní porosty, lesní cesty) umožňující rozsahem a strukturou provedení zkoušky při splnění bezpečnostních a hygienických předpisů pro danou činnost
- zkušební místnost
- dopravní prostředek k přesunům na pracoviště
- osobní ochranné pracovní pomůcky (OOPP) předepsané pro výkon jednotlivých činností
- ruční nářadí – motyka, lopata, krumpáč, zářezový postřikovač, ruční jamkovač
- mechanizace – motorová pila, křovinořez, motorový zářezový postřikovač, motorový půdní vrták, traktor a nesené nářadí, valník
- pohonné hmoty a provozní kapaliny
- nářadí k údržbě a opravě
- chemické látky a přípravky, voda, nádoby, odměrky a váhy na přípravu roztoku, jíchy
- listy a letorosty k poznávání dřevin
- záznamy o provozu mechanizace a pracovní záznamy
- lékárnička

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda).

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm, s organizací zkoušky, s požadavky BOZP a PO a s právy a povinnostmi uchazeče v rámci zkoušky podle zákona č. 179/2006 Sb.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přípravu a přestávky) je 6 až 8 hodin (hodinou se rozumí 60 minut).

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard profesní kvalifikace připravil Národní pedagogický institut ČR ve spolupráci s Národní radou pro kvalifikace, Ministerstvem práce a sociálních věcí, Ministerstvem zemědělství a odborníky z praxe z těchto subjektů:

- Hradecká lesní a dřevařská společnost a. s.
- Lesní společnost Broumov Holding, a. s.
- Lesy České republiky, s. p.
- Střední odborná škola lesnická a strojírenská Šternberk
- Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem

Hodnotící standard profesní kvalifikace schválilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR.